

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Kenen vastuulle vammainen kuuluu?

Moniammatillisen yhteistyön haasteista vammaissosiaalityössä

Riitu Nykänen

sosiaalityöntekijä, YTM



TAMPEREEN KAUPUNKI

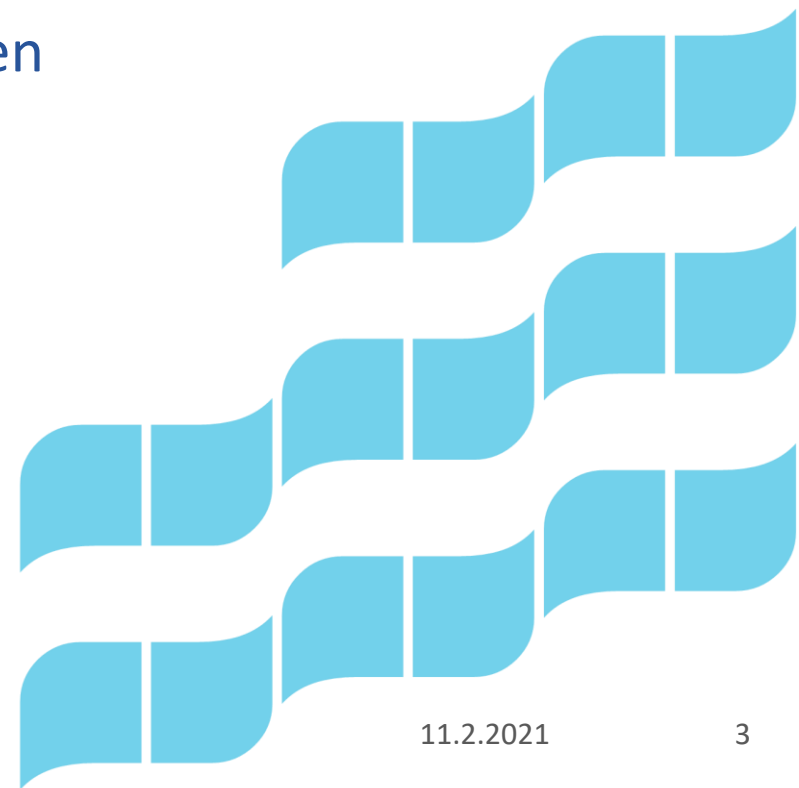
Moniammatillinen yhteistyö

- Suomen kielessä melko väljä käsite. Yhteistyötä kuvaamaan käytetään myös mm. ilmaisuja yhteistoiminnallisuus, jaettu asiakkuus, jaettu asiantuntijuus → tavoitteena kuitenkin yhteisen tietämyksen rakentaminen
- Moniammatillisuus verkostojen yhteistoimintana, viranomaisten keskinäisenä yhteistyönä, organisaation sisäisen tai ulkoisen yhteistyön muotoina

Kekoni Taru – Mönkkönen Kaarina – Hujala Anneli – Laulainen Sanna & Hirvonen Jukka 2019: Moniammatillisuus käsitteinä ja käytäntöinä. – Mönkkönen Kaarina, Kekoni Taru & Pehkonen Aini (toim.) *Moniammatillinen yhteistyö. Vaikuttava vuorovaikutus sosiaali- ja terveysalalla*. Gaudeamus.

Asiakkaan rooli

- Mikä on asiakkaan rooli moniammatillisessa yhteistyössä? Jääkö asiakas sivurooliin?
- Eri ammattilaisten näkemysten vastaanottaja, päätösten kuulija, aktiivinen vaikuttaja?



Erityislainsäädäntö

- Vammaispalvelulaki on toissijainen sosiaalihuoltolakiin nähden
- Erityishuoltolaki on toissijainen vammaispalvelulakiin nähden
- Vammaispalvelut ”sosiaalihuollon erikoissairaanhoidon”
→ palveluilla varsin tiukat kriteerit

Yhteistyön haasteita

- Rakenteet
 - Resurssit: suuret asiakasmäärät – ajalliset rajoitteet
 - Tiedonkulku
 - Työntekijöiden vaihtuvuus
- Vammaistyön erityisyys: palveluita ei tunneta riittävästi

- Lupailu ilman parempaa tietoa
- Asenteet
 - ”Eihän sieltä vammaispalveluista saa mitään.”
 - ”Nii te ootte niitä kunnan rahakirstun vartijoita.”
 - ”...Mutta kun tää asiakas on (kehitys)vammainen.”

Vammaispalveluiden näkeminen tilanteen ”pelastajana”

- Asiakkaiden oikeus ensisijaisiin palveluihin ei aina toteudu
- Väliinputoaja-asiakkaat
- Omatyöntekijyys sellaisten asiakkaiden kohdalla, joilla on monenlaisia palvelutarpeita?

- Esteettömyys ja saavutettavuus
 - asiakkaan ei ole konkreettisesti mahdollista päästä esim. palveluntuottajan esteellisiin tiloihin
- Eri ammattilaiset eivät tiedä, mitä toisiltaan odottaa
- Ristiriitaiset tai puuttuvat ohjeistukset ja käytännöt!
- Asiakkaan näkeminen vammansa edustajana
 - kaikkien haasteiden nähdään johtuvan vammasta

Mitä tarvitaan?

- Toimivia menetelmiä ja käytäntöjä, yhtenäistä ohjeistusta
- Aitoa yhteistä tavoitetta
- Vuoropuhelua ammattilaisten kesken
- Vuorovaikutustaitoja
- Konsultaatiota matalalla kynnyksellä
- Vammaissosiaalityön näkyväksi tekemistä